

DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING
VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN
FACILITAIR MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Uitgaven voor ontwikkelingssamenwerking (ODA) in 2019

Samenvatting

Vlaanderen is solidair met ontwikkelingslanden.

- In 2019 bedraagt de ODA 51,6 miljoen euro. Hiermee overschrijdt de Vlaamse ODA na twee jaar terug de kaap van de 50 miljoen euro.
- Ongeveer 60 procent van de uitgaven wordt beheerd door de dienst ontwikkelingssamenwerking van departement Buitenlandse Zaken. Deze uitgaven zijn maximaal geconcentreerd op de regio Zuidelijk Afrika en voldoen aan de principes en voorwaarden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.
- Eén derde van de uitgaven draagt bij tot het realiseren van de Vlaamse engagementen voor internationale klimaatfinanciering.

1. SITUERING

ODA is de afkorting voor ‘*Official Development Assistance*’ – wat staat voor ‘officiële ontwikkelingshulp’. Een uitgave is ODA als ze aan volgende criteria voldoet:

1. **O**fficial: het gaat om ontwikkelingshulp, gefinancierd door overheidsinstellingen
2. **D**evelopment: economische en sociale ontwikkeling is de hoofddoelstelling
3. **A**ssistance: de bijdrage is echte hulp – geen commerciële transactie aan marktvoorwaarden
4. De hulp gaat naar een land of internationale instelling die is opgenomen in de erkende lijst.

Naar jaarlijkse gewoonte verzamelt het Departement Buitenlandse Zaken alle Vlaamse overheidsuitgaven die aan deze definitie voldoen. Het kaderdecreet inzake ontwikkelingssamenwerking van 22 juni 2007, artikel 24, beschouwt dit als een verplichte rapportering aan het Vlaams Parlement.

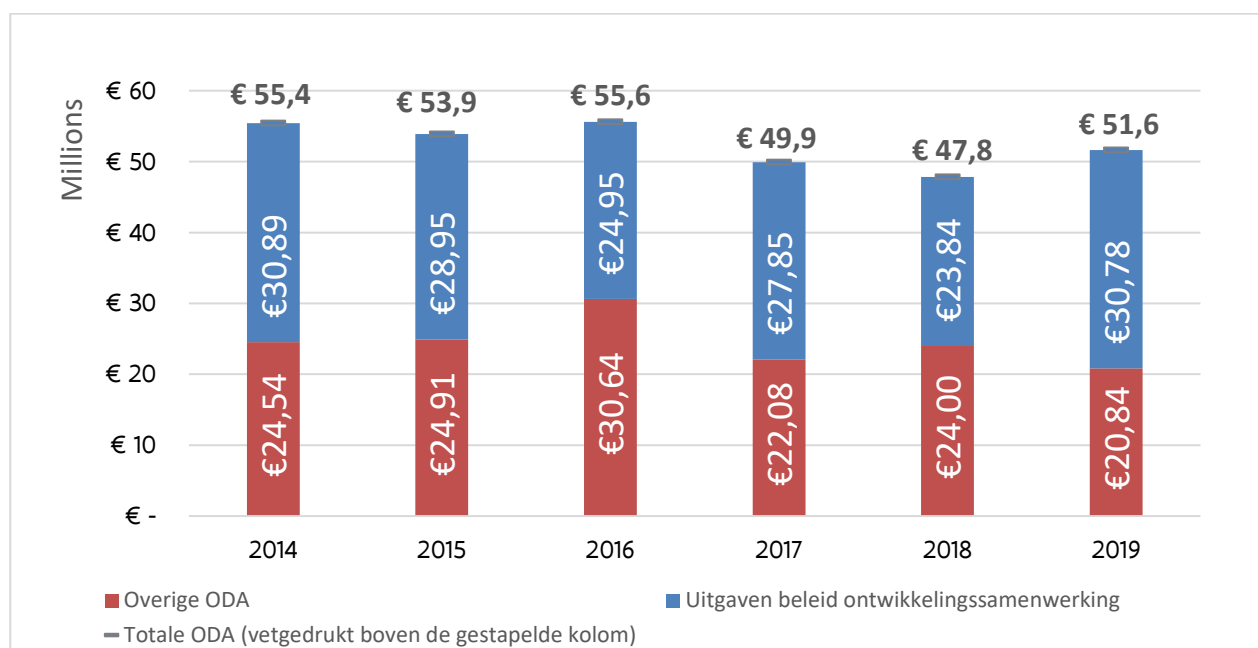
Deze mededeling geldt als kennisgeving over de ODA-uitgaven in het jaar 2019.

2. TRENDS BINNEN DE VLAAMSE ODA IN 2019

2.1 EVOLUTIE VAN DE TOTALE ODA SINDS 2014

De Vlaamse ODA in het jaar 2019 bedraagt 51.625.160 euro. Deze ODA bestaat uit twee grote stromen:

1. **Uitgaven in het kader van het beleid voor ontwikkelingssamenwerking**, beheerd door het Departement Buitenlandse Zaken van het beleidsdomein Internationaal Vlaanderen. Deze uitgaven zijn maximaal geconcentreerd op de drie partnerlanden (Malawi, Mozambique, Zuid-Afrika) en de regio van Zuidelijk Afrika.
⇒ **30,8 miljoen euro of 60% van de ODA**
2. **Overige ODA**: middelen die de overige beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid vrijmaken voor projecten, programma's of fondsen die een positieve impact hebben op ontwikkelingslanden.
⇒ **20,8 miljoen euro of 40% van de ODA**

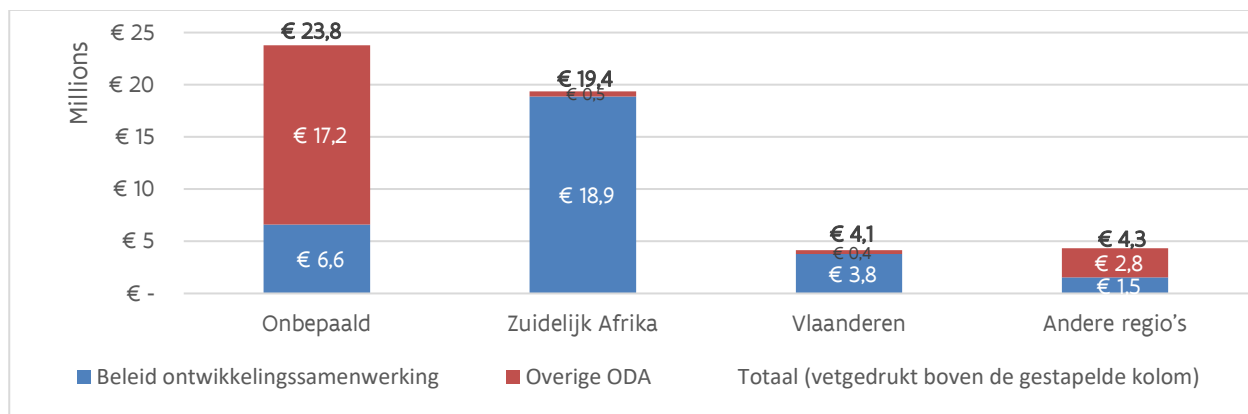
De **stijging binnen de uitgaven voor het beleid ontwikkelingssamenwerking** is voornamelijk toe te schrijven aan additionele uitgaven in kader van internationale klimaatfinanciering:

- Er is eenmalig eind 2018 5 miljoen extra aan de begroting toegevoegd, die in januari 2019 als algemene bijdrage aan het Green Climate Fund is gestort.
- Ongeveer 4,5 miljoen aan betalingen voor internationale klimaatfinanciering is in 2019 afkomstig uit het Vlaams klimaatfonds, dat wordt gevoed met de inkomsten uit het Europese emissierechtenhandelsysteem (ETS).

➤ Zonder deze extra financiering zou deze uitgavenstroom 21,2 miljoen euro bedragen.

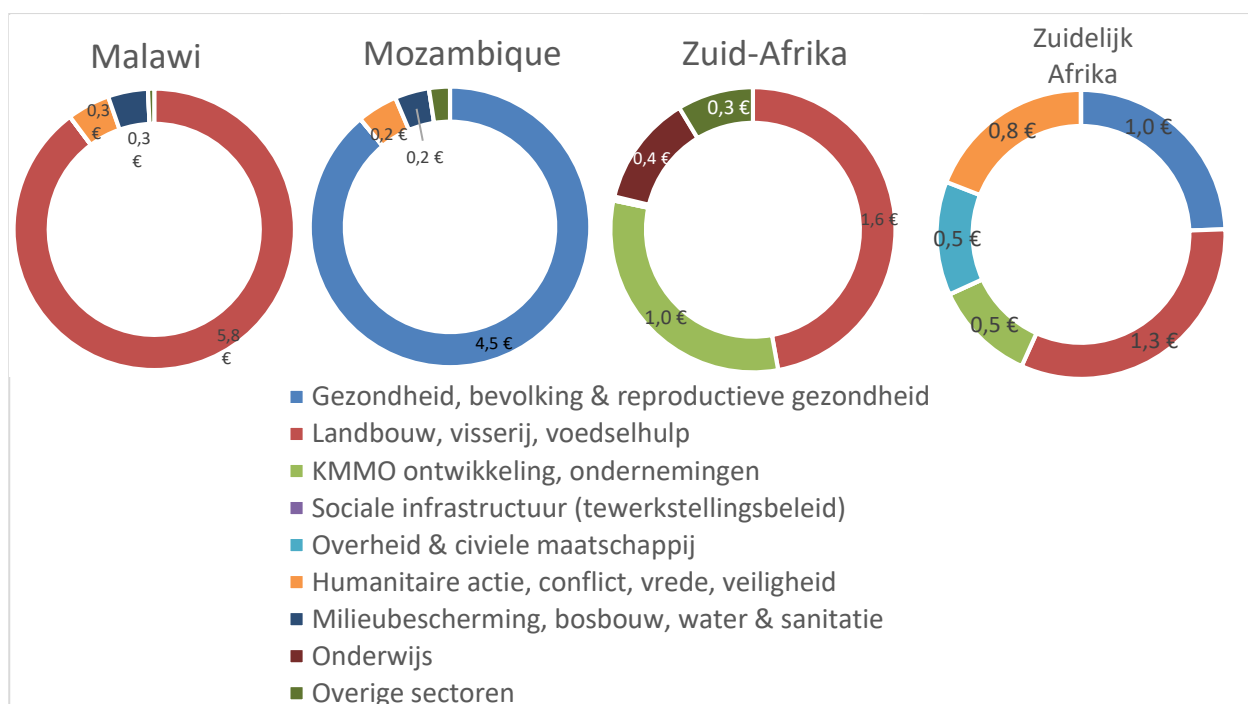
De **daling van de overige ODA** vindt zijn oorsprong in lagere ODA-bijdragen vanuit de beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) (-23%), Omgeving (-31%), Werk en Sociale Economie (WSE) (-35%), Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) (-9%), Landbouw en Visserij (LV) (van € 204K naar € 13,8K).

2.2 FOCUS OP ZUIDELIJK AFRIKA

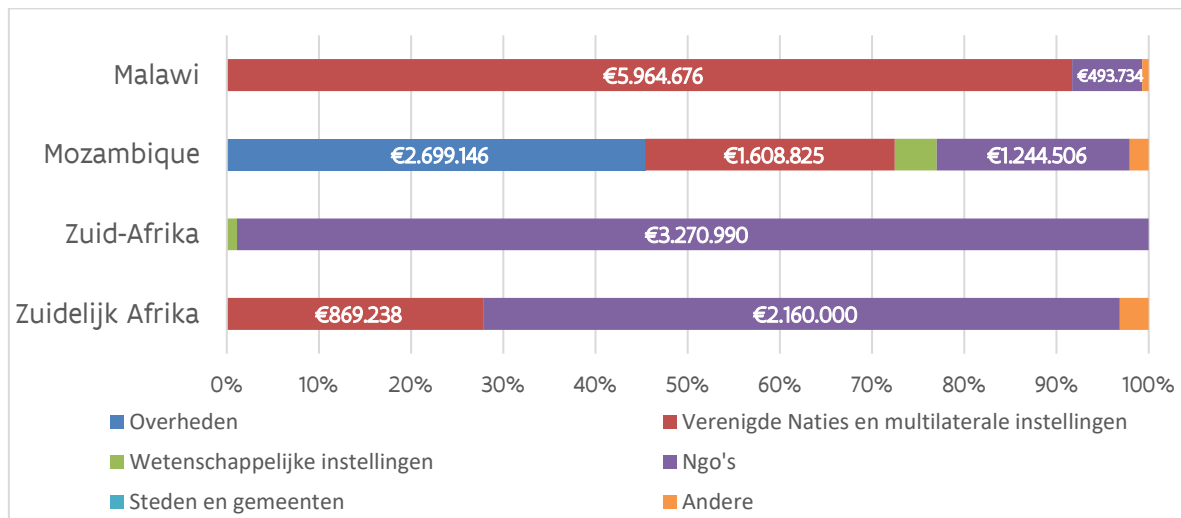
- Het beleid voor ontwikkelingssamenwerking focust op Zuidelijk Afrika en de partnerlanden Malawi, Mozambique en Zuid-Afrika. Uitgaven aan andere regio's betreft humanitaire actie, die inspeelt op rampsituaties wereldwijd.
- Overige ODA bestaat voornamelijk uit steun aan wetenschappelijke instellingen, zoals bijvoorbeeld het Instituut voor Tropische Geneeskunde. Deze instelling verricht onderzoek naar tropische ziektes – wat relevant is voor meerdere ontwikkelingslanden. Deze basisfinanciering is niet gebonden aan uitvoering in een bepaald land.

2.3 FOCUS OP EEN BEPERKT AANTAL LANDEN EN SECTOREN

- De samenwerking in Malawi focust op landbouw en voedselzekerheid.
- In Mozambique focust Vlaanderen op het recht op gezondheid.
- De samenwerking met Zuid-Afrika is gericht op klimaatadaptatie. Aanpassing aan klimaat verloopt in verschillende sectoren, waardoor de concentratie hier dus niet af te leiden is uit de sectorcodering.
- Tenslotte reflecteren grensoverschrijdende projecten in de regio van Zuidelijk Afrika de focusdomeinen binnen de bilaterale samenwerking met partnerlanden.

2.4 PORTEFEUILLEBENADERING IN DE PARTNERLANDEN

Het beleid van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking hanteert de portefeuillebenadering, waarbij verschillende actoren een rol vervullen bij de uitvoering van de prioritaire ontwikkelingsdoelen in de partnerlanden en de focusregio.

2.5 INTENSE SAMENWERKING MET MULTILATERALE INSTELLINGEN

In 2019 ging 34,5% van de Vlaamse ODA naar multilaterale instellingen.

	2015	2016	2017	2018	2019
ODA via multilaterale instellingen (Mln)	19,5 €	24,4 €	16,0 €	14,8 €	17,8 €
Aandeel in totale ODA	36,3%	43,8%	32,1%	30,9%	34,5%

Overzicht van de 10 grootste multilaterale ontvangers van Vlaamse ODA:

Groen Klimaatfonds (GCF)	5.000.000 €
Wereldbank	2.500.000 €
VN Voedsel en Landbouworganisatie (FAO)	2.369.238 €
Wereldvoedselprogramma (WFP)	1.745.869 €
Wereldgezondheidsorganisatie (WHO)	1.074.553 €
Afrikaanse Ontwikkelingsbank (AfDB)	1.046.352 €
UNICEF	750.000 €
Universitair VN Instituut voor vergelijkende regionale integratiestudies (UNU-CRIS)	667.000 €
Centraal Noodresponsfonds (CERF)	600.000 €
VN Bevolkingsfonds (UNFPA)	384.272 €

3. DIGITALE ONTSLUITING

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking hecht een groot belang aan transparantie. De website over ODA van het departement Buitenlandse Zaken (<http://www.fdfa.be/oda>) laat toe om de ODA op twee manieren te raadplegen:

- **MACRO DATA:** Een [dashboard](#) toont waar de middelen globaal zijn ingezet, via welke kanalen en binnen welke sectoren. Deze grafieken zijn interactief: geselecteerde datareeksen in één grafiek, lichten ook op in alle andere grafieken. Het is aangewezen dit dashboard op volledige schermweergave te bekijken.
- **MICRO DATA:** Een [online databank](#) geeft alle uitgevoerde betalingen weer. Elke projectfiche bevat gedetailleerde informatie over de doelstellingen en de financiële engagements om deze te realiseren. Gebruikers kunnen de data volgens verschillende indicatoren filteren en downloaden als een gegevensblad.

Minister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en
Facilitair Management

Jan JAMBON